

Metka Povž

Društvo za preučevanje rib Slovenije
Ulica bratov Učakar 108
1000 Ljubljana

Ljubljana, 21.11.2014

Z ribami si tudi po poplavah lahko delimo vodni in obvodni prostor

Izjemne poplave, ki so letos prizadele Slovenijo, so s človekovega zornega kota res katastrofalne, saj so uničile domovanja brezštevilih ljudi. Ne glede na to, kdo je krivec za taka uničenja, pa moramo take naravne »katastrofe« ocenjevati tudi z druge plati. Za nas, ki se ukvarjamo z vodnim življenjem, in se že leta in leta srečujemo z uničujočimi vplivi in posledicami posegov, tako zaradi regulacij kot zaradi onesnaževanje vodotokov, so poplave tako rekoč »generalno čiščenje« vodotokov in njihovih strug. In tako bi morali poplave jemati tudi ljudje, če ne bi s svojimi domovanji rinili na bregove vodotokov. Prav zaradi varovanja na nepravih mestih postavljenih domovanj bodo po teh poplavah sledila intenzivna in pospešena dela na vodotokih s ciljem preprečevanja izjemnih in rednih poplav. Zato se obračamo na vse prisotne, da se, ne glede na vse obstoječe zakone in predpise, pri svojem delu med pripravo projektov za protipoplavno varnost ljudi, spomnijo tudi na vodne organizme, na naše sladkovodne ribe, in posege načrtujejo prijazno tudi zanje. Potrudijo naj se osvojiti in razširiti svoje znanje in vedenje o vodnem prostoru in njegovem preoblikovanju na to, kaj vodni organizmi potrebujejo za kvalitetno življenje in preživetje. Vsak poseg v vodno mora biti načrtovan in izveden na način, ki v največji mogoči meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti. V končni fazi je to koristno ne samo za naravo in življenje vsega živega v vodi in na zemlji ampak tudi in predvsem za ljudi.

Člani društva ne nasprotujemo izvedbi protipoplavnih ureditev, temveč skušamo s strokovnimi usmeritvami preprečiti neustrezne izvedbe protipoplavnih posegov. Fizični

posegi v vodna telesa imajo skorajda vedno negativne in trajno nepopravljive posledice za ribe, ostale vodne organizme in njihove habitate, in z zakasnitvijo na celotno vplivno območje posega, torej tudi na prebivalstvo.

Za ribe, ki živijo v vodnem okolju se spremembe v okolju dogajajo, stalno tekom dneva, tedna, meseca, leta. Pogoji v njihovem vodnem okolju se neprestano spreminjajo in zato se morajo tem spremembam neprestano prilagajati, da preživijo. Tekom dneva se morajo prilagajati nočnim in dnevnim spremembam, npr. spremembam temperature vode zaradi ogrevanja. Če dežuje, se prilagajajo hitrostjo vodnega toka, in če preidemo na obilno deževje se morajo prilagajati tudi temu.

Ob izjemnih padavinah in posledično nepričakovanih izjemnih poplavih, ki so prizadele domala celo Slovenijo, številni pomislijo, da prizadenejo tudi vodne organizme. Zato se po izjemnih poplavih nemalokrat iz vrst ribištva pojavljajo odškodnine oz. zahtevki za odpravo škode na ribah zaradi poplav. Da malce osvetlimo problem sladkovodnih rib in njegovega preživetja v takih razmerah. Dejstvo je, da poplave prizadenejo ribje populacije, predvsem mlajše starostne kategorije, ker je pač vodni tok običajno močnejši, kot pa so ga sposobne premagovati, in jih odnese. Starejše in spolno zrele ribe pa so dovolj močne, da se »uprejo« takim razmeram. Poplave v vodnem okolju delujejo kot zelo uspešna naravna selekcija saj dobesedno očistijo populacije posameznih vrst vseh slabih osebkov, ker se pač ne morejo tako hitro umakniti. Res je takoj po poplavih rib manj, kar velja za naše vodotoke. V letu ali dveh pa se populacije obnovijo in razmnožijo kolikor pač dopušča nosilna kapaciteta nekoč poplavljenih vodotokov. Tako postajajo vode čistejše in ribje populacije vitalnejše. Seveda, če ni vodni prostor reguliran do take mere, da dopušča preživetje le še peščici vrst, ki so v takih pogojih sposobne živeti in preživeti.